

Helmi-vieraspetopyynti – avaintoimi linnuston elpymisessä ja ennallistamisessa

Kari Karhula
Projektipäällikkö
Metsähallitus Eräpalvelut

Vieraspetojen aiheuttamat haitat lintuvesillä

Supikoira

- Munapredaatio / poikaspredaatio (additiivinen)
- Häirintävaikutus

Minkki

- Munapredaatio / poikaspredaatio / aikuispredaatio (additiivinen)
- Häirintävaikutus

Vieraspetojen saaliskäyttäytyminen

- Linnut eivät ole kummankaan lajin pääasiallista ravintoa
 - ⇒ Kumpikaan laji ei ole riippuvainen siitä onko alueella lintuja
 - ⇒ Lajien kannat eivät seuraa vahvasti saalistaja-saalis dynamiikkaa
 - ⇒ Vahvat kannat säilyvät vaikka linnut olisi sivutuotteena saalistettu vähiin

Vieraspetojen aiheuttamat haitat lintuvesillä

Supikoira

- Munapredaatio / poikaspredaatio (additiivinen)
- Häirintävaikutus

Minkki

- Munapredaatio / poikaspredaatio / aikuispredaatio (additiivinen)
- Häirintävaikutus

Vieraspetojen saaliskäyttäytyminen

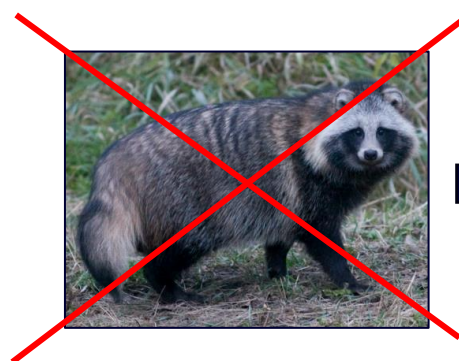
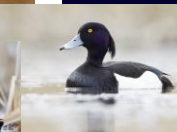
- Linnut eivät ole kummankaan lajin pääasiallista ravintoa
 - ⇒ Kumpikaan laji ei ole riippuvainen siitä onko alueella lintuja
 - ⇒ Lajien kannat eivät seuraa saalistaja-saalis dynamiikkaa
 - ⇒ Vahvat kannat säilyvät vaikka linnut olisi sivutuotteena saalistettu vähiin

Vieraspetojen aiheuttamat haitat lintuvesillä

Monimutkaiset yhteisvaikutukset

- Alkuperäislajiemme välisissä saalissuhteissa lähtökohta on luonnollinen sopeutuminen saaliin ja saalistajan välillä.
- Tätä tasapainoa vieraspedot järkyttävät ja additiivisuus astuu esiin.
 - ⇒ Ihmistoiminta mahdollistaa joillakin alueilla myös alkuperäisten pienpetojen tavanomaista tiheämmät kannat
 - ⇒ Mihin asti vesilinnusto kestää kaikkien petoeläinten saalistuksen yhteisvaikutusta?
 - ⇒ Laajassa mittakaavassa fokus täytyy kuitenkin olla vieraspetojen kitkemisessä.

?

Supikoirien poistomenetelmien kehittyminen

Tekemistä vaille valmis

- Vuonna 2019 uudistunut vieraslajilaki toi paljon työkaluja ja liikkumavaraa erityisesti supikoirien poistamiseen.
 - ⇒ Helmi-vieraspetohankkeen myötä laajat riistakameraverkostot ovat tulleet mahdolliseksi, ja koirilla tapahtuva pyynti on voinut tehostua
 - ⇒ Riistakamerat eivät kuitenkaan tavoittaneet kaislikoissa lymyileviä pariskuntia.
- Dronen tuominen pyynnin piiriin vuonna 2025 ratkaisi ongelman, ja nyt myös kaislikkosupikoiria voidaan poistaa tehokkaasti.
- Supikoirilla ei enää ole lintuvesillä piilopaikkoja, ja pyynnin on todistettu pureen myös tutkimustasolla.
 - ⇒ Selonen et al. 2024

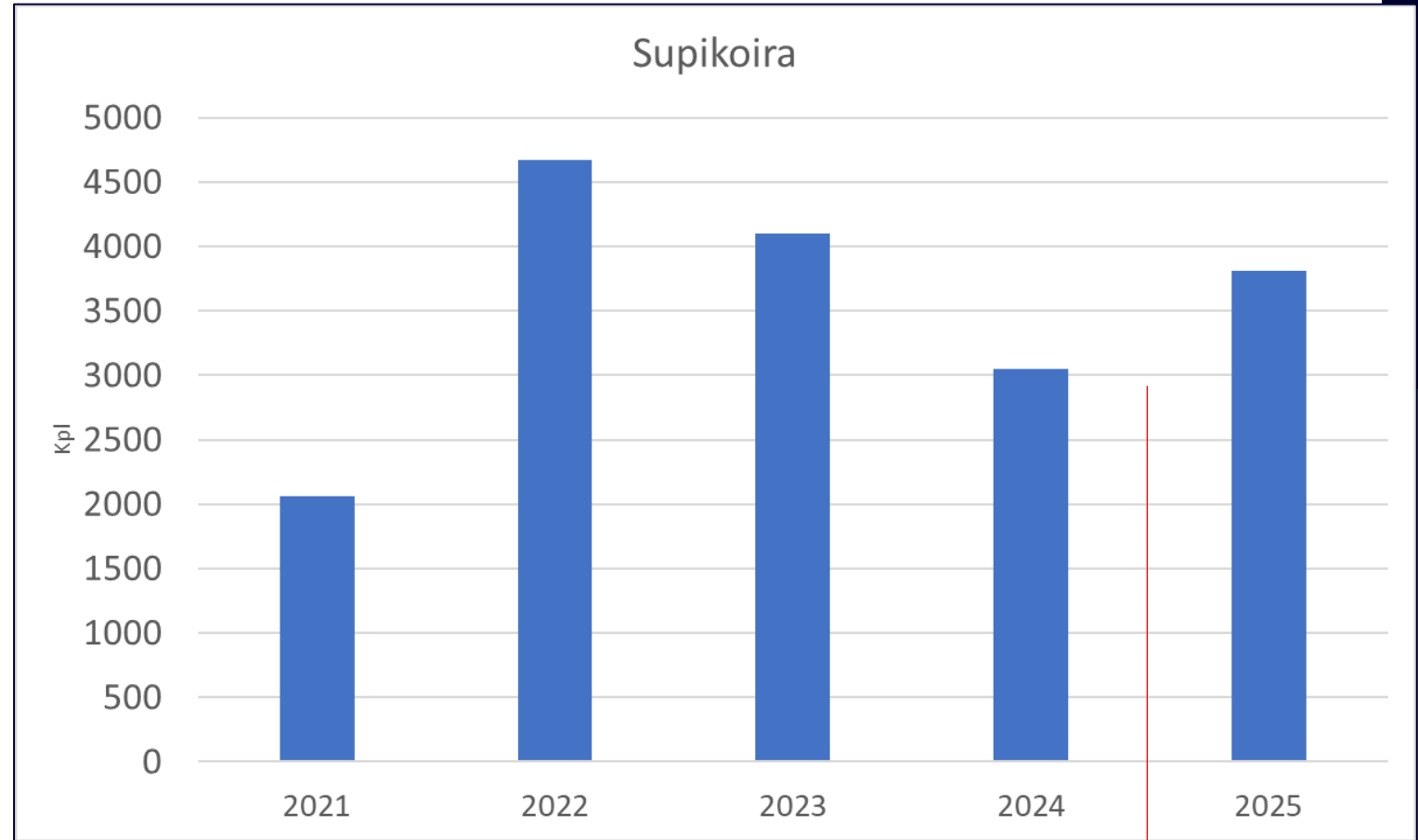

Supikoirien poistomenetelmien kehittyminen

Kannanhallinta tilastoissa

- Supikoirien vuosittaiset poistomäärät ovat erityisesti eteläisillä kohteilla runsaita.
 - ⇒ Tavoitteena on romahduttaa alueiden supikoirakanta ennen lintujen pesintää
 - ⇒ Lintuvesien saalismäärissä pysytään todennäköisesti noin 2500 – 4000 supikoiran välissä, mikäli pyyntialueita ei merkittävästi laajenneta.
- Tällä toimintamallilla pesintäaikainen supikoiramäärä lintuvesillä on pääasiassa vähäinen.
 - ⇒ Parempia tuloksia todennäköisesti vain ammattipyynnillä

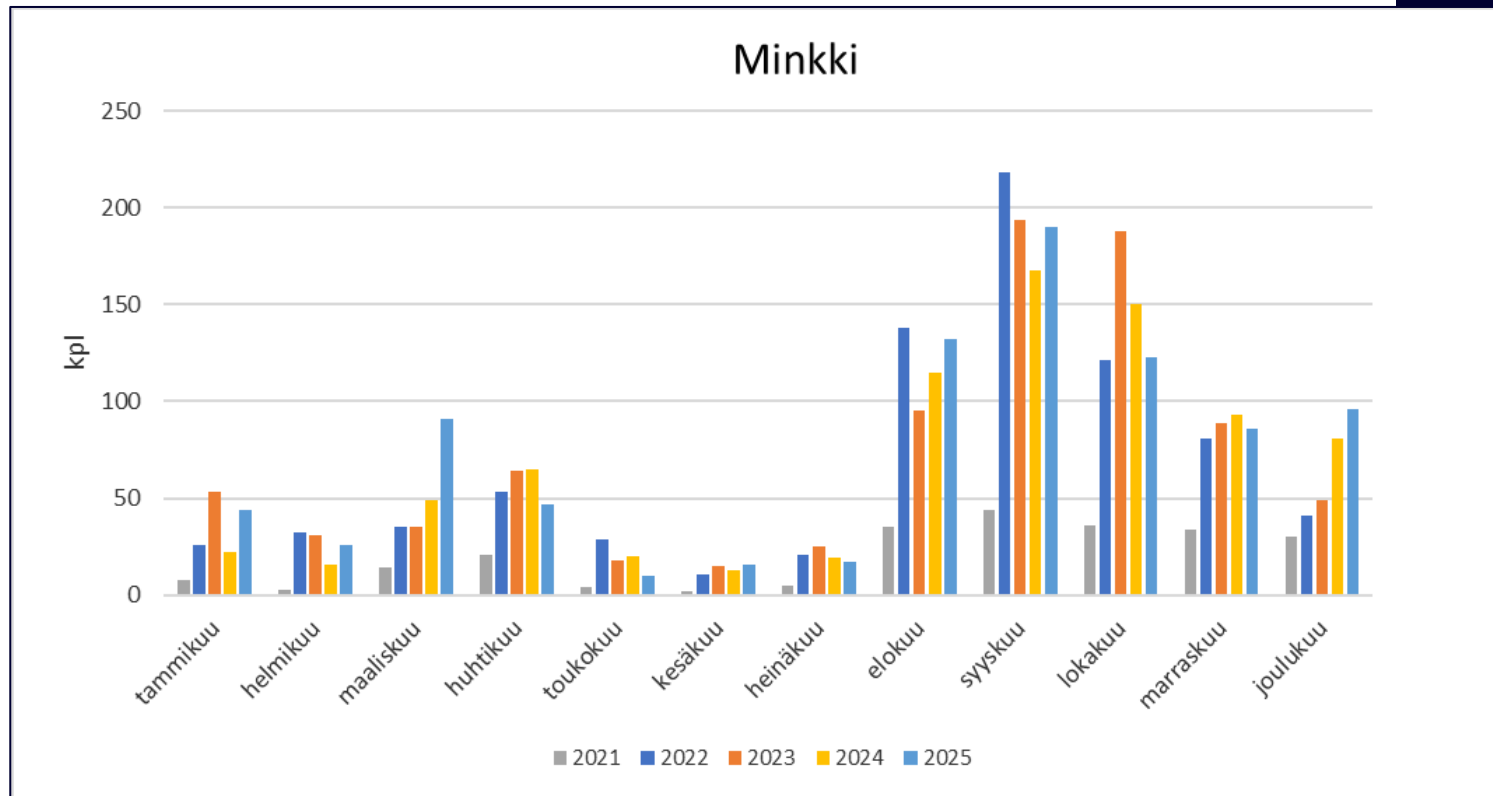
Lauha talvi!

Minkin kannanhallinta lintuvesillä

Minkin pyyntimenetelmät

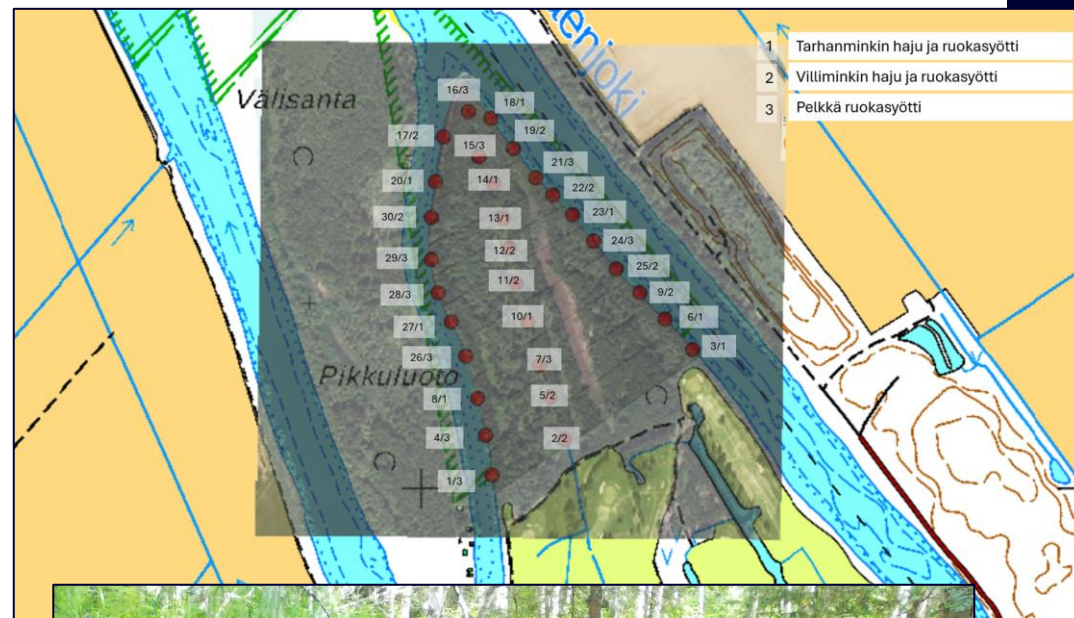
- Rehevillä lintuvesillä minkille ainoa käyttökelpoinen pyyntimenetelmä on passiivinen pyydys eli loukku.
- Pyyntimenetelmien rajallisuus luo merkittävän haasteen minkkien kannanhallinnalle.
 - ⇒ Runsas pyydysmäärä hyvin sijoiteltuna ja hajustettuna ratkaisu menetelmien puutteeseen?
 - ⇒ Kevättalvella ja keväällä minkeistä ei näy merkkejä ja saalis on vähäinen
 - ⇒ Suurin osa täytyy siis olla alueille muualta vaeltavaa minkkikantaa, joka saadaan vähiin kevääseen mennessä.

Hajusteita, lauttoja ja tutkimusyhteistyötä

Kehitys jatkuu

- Supikoiran pyyntimenetelmien tultua ”valmiiksi” päätimme siirtyä minkinpyyntikokeilujen pariin.
- Meiltä puuttuu tutkimustietoa toimivasta houkutushajusteesta sekä minkkilautoista
 - ⇒ Hajustekokeilu – Kokemäenjoella
 - ⇒ Lauttakokeilu: Oulun, Kokkolan ja Lestijärven seudulla.
- Erityisesti Oulun seudun Helmikohteiden minkkihavainnot nostivat karvat pystyyn.
 - ⇒ Alueella on ollut tasokasta minkinpyyntiä jo vuosia ja saalista on saatu paljon.
 - ⇒ Hyvistä tekijöistä ja yrityksestä ei ole ollut puutetta.

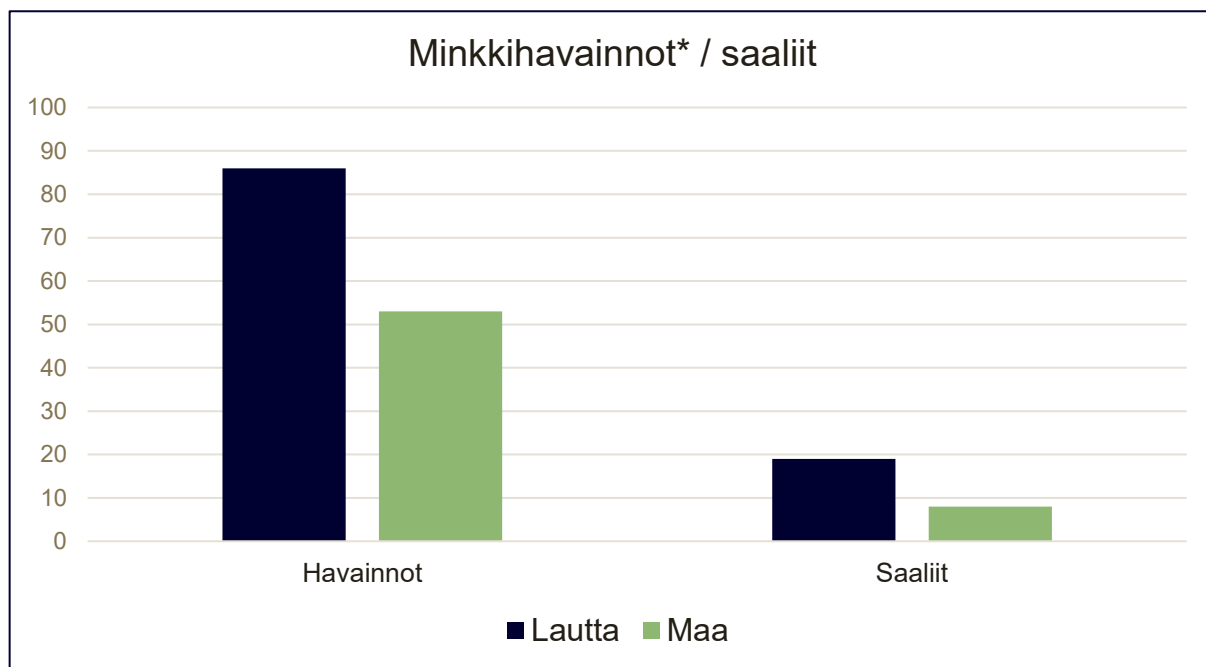

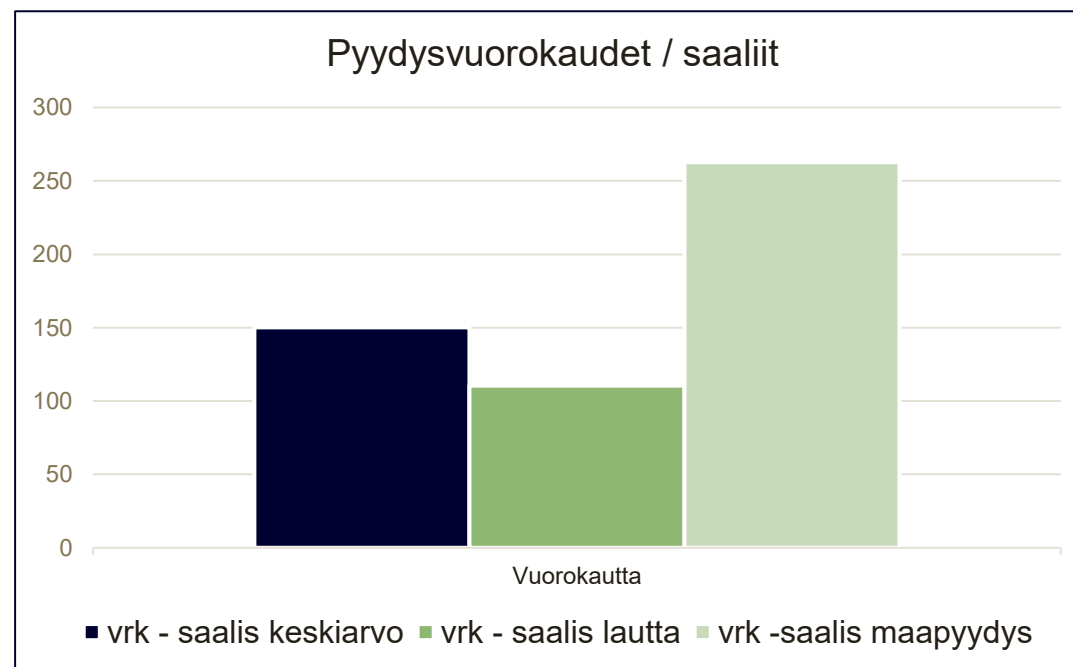
Havaintoja minkin lauttapyyntitestauksesta

Välitulokset 28.7-25.9.2025

Pyydysten nettomaastoaika tässä vaiheessa 3130 vrk

- Seurantakaudelta saatiin 144 minkkihavaintoa, joista 90 pyyntilautoilta ja 54 maalta olevista verrokkipyydyksistä.
- Saaliiksi saatiin 27 minkkiä, joista 20 tuli pyyntilautoilta.

- Montako vuorokautta pyydyksen täytyy olla pyynnissä jotta saalista tulee.
- Pyyntilautalla yksi minkki saatiin 82 vrk kohden, kun taas maapyydyksellä 196 vrk kohden.

Havaintoja minkin lauttapyyntitestauksesta

Välitulosten johtopäätökset

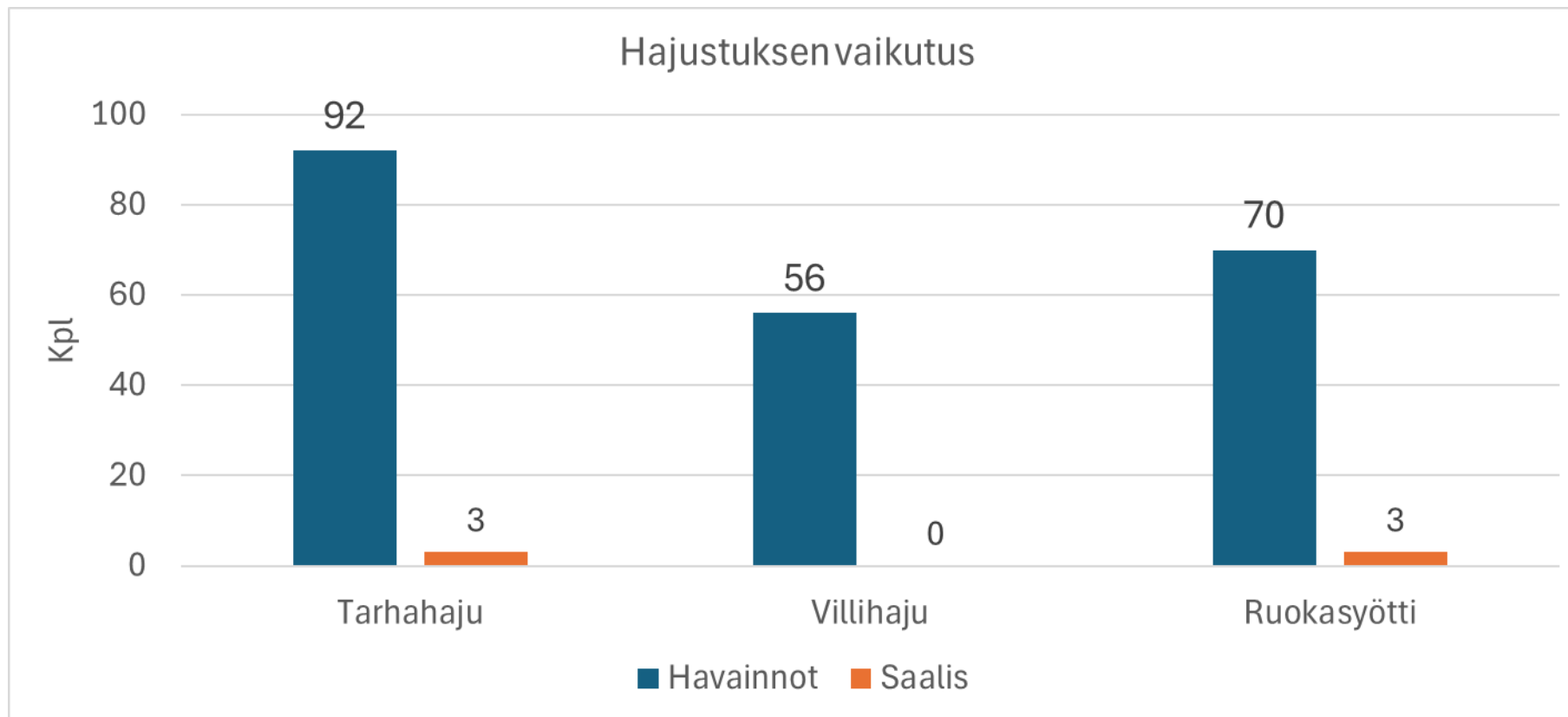
- Rantapenkoille sijoitettujen, hyvin huollettujen pyydysten saalismäärä kuvastaa todella heikosti alueella olevaa minkkikantaa.
- Pyyntilautoilta saatiin 40 % enemmän havaintoja ja 150 % enemmän saalista kuin maapyydyksiltä
 - ⇒ Useat minkit välttivät myös lauttapyydykseen menemisen vaikka niistä saataisiinkin havainto.
- Minkkihavaintoja saatiin kaikilta alueilta, ja lähes kaikilta koepisteiltä.
 - ⇒ Ilman pyyntilauttaa, samanlaisella asettelulla saaliiksi olisi saatu 8 minkkiä 27 minkistä! (nykyinen päätoimintatapa!)
- Pyyntikäytännöt vaativat todellakin päivittämistä, ja tutkimustietoa kehittämisen tueksi!

Minkin hajustekokeilu

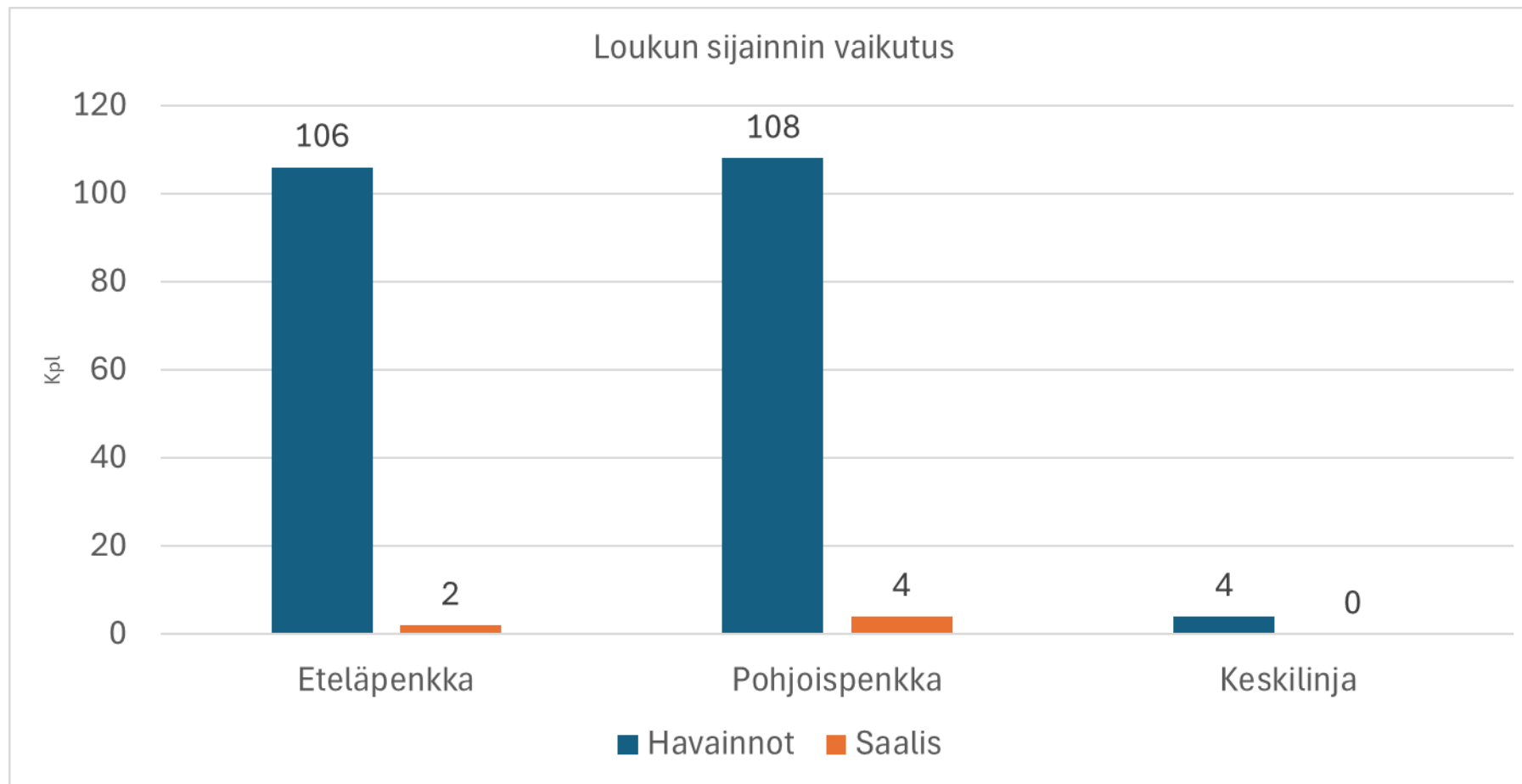
Kokemäenjoen hajustekokeet 9.8-9.10.2025

Minkin hajustekokeilu

Kokemäenjoen hajustekokeet 9.8-9.10.2025

Resurssit vähenevät mutta kehitys jatkuu

Yhteenveto

- Helmi-vieraspetohankkeen toiminta on ollut käynnissä kohta viisi vuotta
- Supikoiralle menetelmiä ja välineitä on riittävästi, ja linnustorauhan turvaaminen on tekijöistä kiinni.
- Mielenkiintoisen startin saaneita minkkiseurantoja jatketaan yhteistyössä Turun yliopiston kanssa.
 - ⇒ Kerättyä tietoa voidaan soveltaa koko Suomen manneralueen minkinpoistoon.
- Käytössä olevilla resursseilla voimme juuri ja juuri turvata pyynnin nykyisillä pyyntikohteilla
- Nykyiselle toiminnalle tulisi ehdottomasti saada selkänojaa myös seuraavalle hallituskaudelle.
 - ⇒ Hankerahoituksien ansiosta vieraspetopoistotyössä on kehitytty, ja sitä on voitu kehittää huimasti eteenpäin muutamassa vuodessa!

Saako linnusto vieraspedoilta pesimärauhan?

Saako linnusto vieraspedoilta pesimärauhan?

Kyllä saa, kunhan:

1. Vieraspetopoiston- ja tutkimuksen jatkuvuus lintuvesillä saadaan rahoituksella turvattua.
2. Minkkiongelmaan päästään kunnolla pureutumaan kehitystyön, ja siten uusien pyyntikäytänteiden kautta
3. Meillä riittää motivoituneita metsästäjiä + heidän koiriaan liittymään pyyntiryhmiin.

Lintuvesien hoito ei tapahdu tyhjiössä ja kaikkien toimenpiteiden osalta jatkuvuutta tulee saada nykyistä enemmän.

⇒ Hallinnonalojen välinen yhteistyö on edelleen luontomme Helmien ja niiden avainhoitotoimien turvaamisessa keskeistä.

Jatketaan kaikki
sitkeästi hyvää
työtä!

